

OPERAPLUS.CZ

1. Operní panorama Heleny Havlíkové (461) – Smetanovský operní komplet v Ostravě: Večer třetí s Daliborem

09.05.2024 operaplus.cz - Helena Havlíková

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadlo (22); moravskoslezské (18); Národní (18); operní (18); 2024 (16); cyklus (16); Ostrava (16); Smetanovský (16); Jiří (5); divadle (4); Habart (4); divadla (2); divadlem (2); Bajús; cyklu; Jakuba; Juraj; Kleckera; NDM; Nekvasil; oper; operního; Ostravě; ostravská; ostravské; ostravský; smetanovského

Třetí večer druhé, květnové série kompletního uvedení všech dokončených **oper** Bedřicha Smetany v **Ostravě** patřil Daliborovi – v hlavních rolích Dalibora a Milady s Lucianem Mastrem a Kateřinou Hebelkovou.

Opět se zaplněným hledištěm Dvořákova **divadla**.

Dalibor je vedle Prodané nevěsty v koprodukcí se Slovinským národním **divadlem** v Lublani další inscenace, která pro **ostravský** smetanovský **operní** komplet vznikla ve spolupráci s jinou scénou – v tomto případě s **Divadlem** J. K. Tyla v Plzni. Tam měl premiéru v hudebním nastudování Jiřího Štrunce v roce 2022 (385. **Operní** panorama zde), ta **ostravská** následovala v hudebním nastudování Roberta Jindry 22. června 2022.

Znovu připomeňme, že s českou klasikou, tím spíše u oper zasazených do konkrétních historických souvislostí a po několik století zakódovanou idealizací obrazu českých dějin, je to u nás stále těžké. Asi značnou vlnu nevole by u českého publika vzbudila například inscenace ve Frankfurtu nad Mohanem v roce 2019 (s vynikajícím Alešem Brisceinem v titulní roli) pojatá jako protesty násilnických aktivistů proti establishmentu v kombinaci s fenoménem mediálních manipulací a televizních reality show, kdy Vladislav vystupuje jako populistický politik a televizní bavič v jednom (220. Operní panorama zde

Zdejší snahy o soudobé výklady Dalibora zatím vyvolávají nedůvěřivost, pokud nebudí emoce rovnou negativní. Vzpomeňme na záměr Miloše Formana o razantní "filmovou" adaptaci se zamýšleným překladem Jiřího Suchého, který v 90. letech v pražském Národním **divadle** ztroskotal ještě dřív, než začal. Do značné míry Formanovu úpravu s redukcí partů Jitky a Vítka nebo vypuštěním velkého milostného duetu Milady a Dalibora Ó nevýslovné štěstí lásky rehabilitovali v roce 2019 v Českých Budějovicích v atypickém prostoru dřevěné boudy. Dalibor zde tehdy nehoroval pro milovaného Zdeňka, ale trýznil se výčitkami, že násilím poskrvil sen o svobodě, lásce a spravedlnosti. A Vladislav byl za intrikána. V roce 2006 Karla Štaubertová založila svoji stylově čistou plzeňskou inscenaci na promyšlené stylizaci černého neúprosného soudu, červeného vzdoru a bílé naděje. Povyk vyvolala v roce 2008 olomoucká inscenace s moderním přebásněním německého libreta Josefa Wenziga Pavlem Drábkem. Režii Jana Antonína Pitínského přenesenou do současnosti s explicitně homosexuálními motivy v pražském Národním **divadle** v roce 2001 provázelo bučení a Eva Urbanová, tehdejší Milada, odmítla po premiéře v této inscenaci vystupovat. Poslední Dalibor v pražském Národním **divadle** z roku 2019 pohoršoval mnohé tím, že slavnou árii Vladislava, v níž přemítá nad údělem panovníka, režisér **Jiří Nekvasil** umístil do královské lázně, kterou Vladislavovi oděnému pouze v bederní roušce zpříjemňovala suita lazebnic. A nejnověji do inscenační tradice této Smetanovy opery razantně vstoupil v Brně David Pountney, když Dalibora pojal jako politickou operu zasazenou do dnešních poměrů a promyšleně kombinoval velmi realisticky pojaté situace se snově symbolickými. Jitka mobilem točí svoji plamennou výzvu za osvobození Dalibora na sociální síť, demonstranty rozhání policie, soudci berou úplatky a oddávají se na stole se spisy prostitutkám, Vladislav pro udržení moci soudní proces manipuluje a tajným příkazem nechá zastřelit Dalibora ještě v cele. Ovšem když v roce 2011 Jana Divišová a René Nachtigallová do své obnovy operních produkcí v prostoru někdejšího přírodního **divadla** v Divoké Šárce zařadily Dalibora, na louce obklopené lesem a křovisky pojatém zcela tradičně, přišlo na 14 tisíc diváků, což odpovídá sedmnácti vyprodaným představením v Národním **divadle**.

Možná někoho překvapí, ale Dalibor už od začátku nebyl tak nedotknutelné dílo, jak by se dnes mohlo zdát. Nejenže sám Smetana upravil závěr (v původní verzi se Dalibor po scéně v žaláři už v závěru neobjevuje). Protože komponoval na německy psané libreto Josefa Wenziga, do Dalibora pak zasahovali překladatelé či spíše upravovatelé značně nad rámec pouhého přetlumočení. Dokonce i v Národním se dlouho hrála verze Václava Judy Novotného bez árie Vladislava Krásný to cíl nebo velké Daliborovy árie před útekem z vězení s odbojnou apoteózou svobody Toť třetí noc... Ha, kým to kouzlem

Pokud ve všech těchto kontextech mělo původní plzeňské nastudování režiséra Martina Otavy alespoň přehlednost jednoduchého inscenačního řešení, **ostravské** představení 6. května 2024 v rámci cyklu se propadlo do fádního tradicionalismu s archaickým statickým postáváním sólistů a sboru – v kostýmech Dany Haklové odvozených ze středověkého odívání. Pokud Otava vůbec rozehrál nějakou akci, zůstalo u klišé opileckého vrávorání, obřadných příchodů a odchodů nebo nedomyšleného uspořádání postav na jevišti. Třeba Jitka při soudním procesu stojí bez jakékoli reakce okolí, včetně stráže, před dvorními dámami, dokonce v těsné blízkosti děkana pražské kapituly, Nikdo jí nebrání, aby navíc podala ruce odsouzenému Daliborovi. Soudci v klíčových scénách svého rozhodování stojí "schovaní" v pozadí. A vedle závěrečné bitky Daliborových příznivců s Budivojovými zbrojnoši postávají ženy s nezúčastněným klidem. Z různě inscenovaných konců opery v Otavově inscenaci Dalibor položí mrtvou Miladu na zem, vytrhne sice ještě meč v poklidu postávajícímu Vítkovi, ale bez Milady žít nechce a po krátkém asaltu se nechá Budivojem probodnout a padne vedle Milady.

Takovému inscenačnímu dávnověku, kterému nemohlo odpomoci červené, zelené či fialové nasvěcování jeviště, se bez jakýchkoli souvislostí vymykala moderní svítlna, jejímž ostrým světlem svítí do hlediště Milada ve středověkém kostýmu. A také jakýsi svítící bodec, kterým se Dalibor snažil tyče prorazit způsobem rytířů Jedi.

Přítom scéná Daniela Dvořáka otevírala prostor pro zajímavější řešení. Asymetricky na točně stály svítící sloupy z matného skla

sestavené do hran krychle a tvořily při různém natočení královský baldachýn, bránu nebo jasně svítící auru kolem vězněného Dalibora. V kombinaci se standartami s dvojčlým lvem a písmenem W bylo možné krychli chápat i jako jakýsi "základní kámen" nebo "kvádr" státnosti. S touto svítící kostkou sice stylově korespondovaly stoličky s podobně podsvíceným sedákem, ale už méně se k ní hodila velká realistická plastika sedícího lva. Scénu doplňovaly dva moduly schodů přemístovaných kulisáky převlečenými za zbrojnoše, vysoké šedé tubusy a spouštěné mříže poněkud směšně z pouze vertikálních trubek jako dekorace ve vězení.

Hudební nastudování Roberta Jindry při představení v rámci smetanovského cyklu převzal **Jiří Habart**. Jakkoli bylo dozajista obtížné koordinovat termíny (smetanovský cyklus byl ovšem avizován s velkým předstihem), nesvědčí o umělecké odpovědnosti Roberta Jindry (a v případě Braniborů v Čechách ani **Jakuba Kleckera**, kterého při představení v květnovém cyklu nahradil také **Jiří Habart**), že si nevyhradili čas na takovou událost, jakou je pouze dvakrát uváděný komplet všech Smetanových oper, který má ambici stát se událostí sezony. Třebaže **Jiří Habart** vedl partituru Dalibora s větší jistotou než hudební provedení Braniborů 4. května, nepostihl plně mnohotvárnou plasticitu této opery. Až zbytečně halasným odbojným nebo majestátním scénám chyběl lyrický kontrast vroucích vyznání Dalibora nebo Milady. A chybělo vypracování agogiky.

Představení Dalibora v rámci cyklu tak zachraňovali pěvecké výkony – především Kateřiny Hebelkové a Veroniky Rovné, ale i Martina Javorského a stejně jako v předchozích večerech i sboru. Kateřina Hebelková si skvěle rozvrhla síly, aby se stále nádherně kultivovaným, barevným a ve všech rejstřících vyrovnaným sopránem a báječně srozumitelnou dikcí dodala Miladě vznosnost zarputilé žalobkyně a s hlubokou emocí ji pak vyjádřila jako citlivou ženu, která lituje obžaloby Dalibora a vzplane k němu horoucí láskou. A už dlouho jsem neviděla tak rozehrané vystižení chlapeckého elánu, se kterým Hebelkové Milada oklamala žalářníka. Způsob, jakým v daných podmínkách pracovala s dynamikou, byl obdivuhodný – kéž by mohla svoji Miladu rozvíjet s dirigentem, který toto její umění dokáže využít. Stejně tak s režisérem, který by zúročil její velký herecký talent. Hebelková navíc tvořila skvělou pěveckou dvojici s Veronikou Rovnou, která v partu Jitky jiskřila zářivým sopránem, takže se v jejich duetech krásně doplňovaly a prolínaly jejich hlasové obory. A s hlasy Hebelkové i Rovné souzněl Martin Javorský mladistvým pevným tenorem, typově přesně odpovídajícím roli Vítka (stejně jako v případě Braniborů postavě Junoše).

Na režijní laxnost při hereckém vedení postav nejvíce doplatil Marián Lukáč. Třebaže vládne zvuchým barytonem, který dodává Vladislavovi patřičnou závažnost, jeho rychlá, až ledabylá chůze a prázdná operácká gesta v árii Krásný to cíl, jenž panovníku kyne, která by si zasloužila měkčí kantilénu, ho připravily o královské charisma.

Pokud Prodaná nevěsta předchází večer má potenciál stát se jednou z dominant smetanovského operního kompletu, sošná vyčpělost Dalibora tuto inscenaci podstatně handicapuje. Škoda, pěvecké výkony Kateřiny Hebelkové i Veroniky Rovné byly v celkovém kontextu ztvárnění postav Milady a Jitky na našich scénách vynikající – a Martin Javorský je příslibem velkého tenorového talentu.

Bedřich Smetana: Dalibor

Hudební nastudování Robert Jindra, dirigent představení **Jiří Habart**, režie Martin Otava, scéna Daniel Dvořák, kostýmy Dana Haklová, pohybová spolupráce Jana Tomsová, sbormistr Jurij Galatenko, dramaturgie **Juraj Bajús**.

Osoby a obsazení: Vladislav, král český – Marián Lukáč, Dalibor, rytíř – Luciano Mastro, Budivoj, velitel hradní stráže – František Zahradníček, Beneš, žalářník – Peter Mikuláš, Vítka – Martin Javorský, Milada, sestra purkrabí ploskovického – Kateřina Hebelková, Jitka, selské děvče na statcích Daliborových – Veronika Rovná, Soudce – Erik Ondruš, Ambrož Chrt z Plzně, děkan pražské kapituly – Jan Rychtář.

Sbor, orchestr a balet **NDM**.

Národní divadlo moravskoslezské, Dvořákovo **divadlo**, představení v rámci

Divadlo J. K. Tyla, Velké divadlo, premiéra 22. října 2022.

Národní divadlo moravskoslezské, Dvořákovo **divadlo**, představení v rámci **smetanovského operního cyklu** 6. května 2024.

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Kateřina Hebelková (foto: Martin Popelář) Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Luciano Mastro (Dalibor, rytíř, foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Marián Lukáč (Vladislav, král český, foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Kateřina Hebelková (foto: Martin Popelář) Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Luciano Mastro (Dalibor, rytíř, foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Marián Lukáč (Vladislav, král český, foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Kateřina Hebelková (foto: Martin Popelář) Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Luciano Mastro (Dalibor, rytíř, foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Marián Lukáč (Vladislav, král český, foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Kateřina Hebelková
(foto: Martin Popelář) Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024**
(foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Luciano Mastro
(Dalibor, rytíř, foto: Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Dalibor, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Marián Lukáč
(Vladislav, král český, foto: Martin Popelář)

URL | <https://operaplus.cz/operni-panorama-heleny-havlikove-461-smetanovsky-operni-komplet-v-ostrave-vecer-treti-s-daliborem/>

« zpět na začátek

Operní panorama Heleny Havlíkové (461) – Smetanovský operní komplet v Ostravě: Večer třetí s Daliborem

[Helena Havlíková](#), 09.05.2024 6:00

Třetí večer druhé, květnové série kompletního uvedení všech dokončených oper Bedřicha Smetany v Ostravě patřil Daliborovi – v hlavních rolích Dalibora a Milady s Lucianem Mastrem a Kateřinou Hebelkovou. Opět se zaplněným hledištěm Dvořákova divadla.

Témata: [Dana Haklová](#) [Daniel Dvořák](#) [Divadlo J. K. Tyla Plzeň](#) [Jiří Habart](#) [Kateřina Hebelková](#) [Luciano Mastro](#) [Marián Lukáč](#) [Martin Javorský](#) [Martin Otava](#) [Národní divadlo moravskoslezské](#) [Rok české hudby SEZ](#) [Veronika Rovná](#)

Bedřich Smetana: Dalibor, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 – Kateřina Hebelková (foto: Martin Popelář)

Dalibor je vedle *Prodané nevěsty* v koprodukcí se Slovinským národním divadlem v Lublani další inscenace, která pro ostravský smetanovský operní komplet vznikla ve spolupráci s jinou scénou – v tomto případě s Divadlem J. K. Tyla v Plzni. Tam měl premiéru v hudebním nastudování Jiřího Štrunce v roce 2022 (385). Operní panorama [zde](#), ta ostravská následovala v hudebním nastudování Roberta Jindry 22. června 2022.

o+

Znovu připomeňme, že s českou klasikou, tím spíše u oper zasazených do konkrétních historických souvislostí a po několik století zakódovanou idealizací obrazu českých dějin, je to u nás stále těžké. Asi značnou vlnu nevole by u českého publika vzbudila například inscenace ve Frankfurtu nad Mohanem v roce 2019 (s vynikajícím **Alešem Brisceinem** v titulní roli) pojatá jako protesty násilnických aktivistů proti establishmentu v kombinaci s fenoménem mediálních manipulací a televizních reality show, kdy Vladislav vystupuje jako populistický politik a televizní bavič v jednom (220. Operní panorama [zde](#)).

Zdejší snahy o soudobé výklady *Dalibora* zatím vyvolávají nedůvěřivost, pokud nebudí emoce rovnou negativní. Vzpomeňme na záměr Miloše Formana o razantní „filmovou“ adaptaci se zamýšleným překladem Jiřího Suchého, který v 90. letech v pražském Národním divadle ztroskotal ještě dřív, než začal. Do značné míry Formanovu úpravu s redukcí partů Jitky a Vítka nebo vypuštěním velkého milostného duetu Milady a Dalibora *Ó nevýslovné štěstí lásky* rehabilitovali v roce 2019 v Českých Budějovicích v atypickém prostoru dřevěné boudy. Dalibor zde tehdy nehoroval pro milovaného Zdeňka, ale trýznil se výčitkami, že násilím poskvrnil sen o svobodě, lásce a spravedlnosti. A Vladislav byl za intrikána. V roce 2006 Karla Štaubertová založila svoji stylově čistou plzeňskou inscenaci na promyšlené stylizaci černého neúprosného soudu, červeného vzdoru a bílé naděje. Povyk vyvolala v roce 2008 olomoucká inscenace s moderním přebásněním německého libreta Josefa Wenziga Pavlem Drábkem. Režii Jana Antonína Pitínského přenesenou do současnosti s explicitně homosexuálními motivy v pražském Národním divadle v roce 2001 provázelo bučení a Eva Urbanová, tehdejší Milada, odmítla po premiéře v této inscenaci vystupovat. Poslední *Dalibor* v pražském Národním divadle z roku 2019 pohoršoval mnohé tím, že slavnou árii Vladislava, v níž přemítá nad údělem panovníka, režisér Jiří Nekvasil umístil do královské lázně, kterou Vladislavovi oděnému pouze v bederní roušce zpříjemňovala suita lazebnic. A nejnověji do inscenační tradice této Smetanovy opery razantně [vstoupil v Brně David Pountney](#), když [Dalibora pojal jako politickou operu zasazenou do dnešních poměrů](#) a promyšleně kombinoval velmi realisticky pojaté situace se snově symbolickými. Jitka mobilem točí svoji plamennou výzvu za osvobození Dalibora na sociální síť, demonstranty rozhání policie, soudci berou úplatky a oddávají se na stole se spisy prostitutkám, Vladislav pro udržení moci soudní proces manipuluje a tajným příkazem nechá zastřelit Dalibora ještě v cele.

Bedřich Smetana: *Dalibor*, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 (foto: Martin Popelář)

Ovšem když v roce 2011 Jana Divišová a René Nachtigallová do své obnovy operních produkcí v prostoru někdejšího přírodního divadla v Divoké Šárce zařadily *Dalibora*, na louce obklopené lesem a křovisky pojatém zcela tradičně, přišlo na 14 tisíc diváků, což odpovídá sedmnácti vyprodaným představením v Národním divadle.

Možná někoho překvapí, ale *Dalibor* už od začátku nebyl tak nedotknutelné dílo, jak by se dnes mohlo zdát. Nejenže sám Smetana upravil závěr (v původní verzi se *Dalibor* po scéně v žaláři už v závěru neobjevuje). Protože komponoval na německy psané libreto Josefa Wenziga, do *Dalibora* pak zasahovali překladatelé či spíše upravovatelé značně nad rámec pouhého přetlumočení. Dokonce i v Národním se dlouho hrála verze Václava Judy Novotného bez árie Vladislava *Krásný to cíl* nebo velké Daliborovy árie před útekem z vězení s odbojnou apoteózou svobody *Toť třetí noc... Ha, kým to kouzlem*.

Pokud ve všech těchto kontextech mělo původní plzeňské nastudování režiséra **Martina Otavy** alespoň přehlednost jednoduchého inscenačního řešení, ostravské představení 6. května 2024 v rámci cyklu se propadlo do fádního tradicionalismu s archaickým statickým postáváním sólistů a sboru – v kostýmech **Dany Haklové** odvozených ze středověkého odívání. Pokud Otava vůbec rozehrál nějakou akci, zůstalo u klišé opileckého vrávorání, obřadných příchodů a odchodů nebo nedomyšleného uspořádání postav na jevišti. Třeba Jitka při soudním procesu stojí bez jakékoli reakce okolí, včetně stráže, před dvorními dámami, dokonce v těsné blízkosti děkana pražské kapituly, Nikdo jí nebrání, aby navíc podala ruce odsouzenému Daliborovi. Soudci v klíčových scénách svého rozhodování stojí „schovaní“ v pozadí. A vedle závěrečné bitky Daliborových příznivců s Budivojovými zbrojnoši postávají ženy s nezúčastněným klidem. Z různě inscenovaných konců opery v Otavově inscenaci *Dalibor* položí mrtvou Miladu na zem, vytrhne sice ještě meč v poklidu

postávajícímu Vítkovi, ale bez Milady žít nechce a po krátkém asaltu se nechá Budivojem probodnout a padne vedle Milady.

Bedřich Smetana: Dalibor, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 – Luciano Mastro (Dalibor, rytíř, foto: Martin Popelář)

Takovému inscenačnímu dávnověku, kterému nemohlo odpomoci červené, zelené či fialové nasvícování jeviště, se bez jakýchkoli souvislostí vymykala moderní svítlna, jejímž ostrým světlem svítí do hlediště Milada ve středověkém kostýmu. A také jakýsi svítící bodec, kterým se Dalibor snažil tyče prorazit způsobem rytířů Jedi.

Přítom scéna **Daniela Dvořáka** otevírala prostor pro zajímavější řešení. Asymetricky na točně stály svítící sloupy z matného skla sestavené do hran krychle a tvořily při různém natočení královský baldachýn, bránu nebo jasně svítící auru kolem vězněného Dalibora. V kombinaci se standartami s dvojcasým lvem a písmenem W bylo možné krychli chápat i jako jakýsi „základní kámen“ nebo „kvádr“ státnosti. S touto svítící kostkou sice stylově korespondovaly stoličky s podobně podsvíceným sedákem, ale už méně se k ní hodila velká realistická plastika sedícího lva. Scénu doplňovaly dva moduly schodů přemíst'ovaných kulisáky převlečenými za zbrojnoše, vysoké šedé tubusy a spouštěné mříže poněkud směšně z pouze vertikálních trubek jako dekorace ve vězení.

Hudební nastudování Roberta Jindry při představení v rámci smetanovského cyklu převzal **Jiří Habart**. Jakkoli bylo dozajista obtížné koordinovat termíny (smetanovský cyklus byl ovšem avizován s velkým předstihem), nesvědčí o umělecké odpovědnosti Roberta Jindry (a v případě *Braniborů v Čechách* ani Jakuba Kleckera, kterého při představení v květnovém cyklu nahradil také Jiří Habart), že si nevyhradili čas na takovou událost, jakou je pouze dvakrát uváděný komplet všech Smetanových oper, který má ambici stát se událostí sezony. Třebaže Jiří Habart vedl partituru *Dalibora* s větší jistotou než [hudební provedení *Braniborů*](#)

[4. května](#), nepostihl plně mnohotvárnou plasticitu této opery. Až zbytečně halasným odbojným nebo majestátním scénám chyběl lyrický kontrast vroucích vyznání Dalibora nebo Milady. A chybělo vypracování agogiky.

Představení *Dalibora* v rámci cyklu tak zachraňovali pěvecké výkony – především **Kateřiny Hebelkové** a **Veroniky Rovné**, ale i **Martina Javorského** a stejně jako v předchozích večerech i sboru. Kateřina Hebelková si skvěle rozvrhla síly, aby se stále nádherně kultivovaným, barevným a ve všech rejstřících vyrovnaným sopránem a báječně srozumitelnou dikcí dodala Miladě vzornosť zarputilé žalobkyně a s hlubokou emocií ji pak vyjádřila jako citlivou ženu, která lituje obžaloby Dalibora a vzplane k němu horoucí láskou. A už dlouho jsem neviděla tak rozehrané vystižení chlapeckého elánu, se kterým Hebelkové Milada oklamala žalárníka. Způsob, jakým v daných podmínkách pracovala s dynamikou, byl obdivuhodný – kéž by mohla svoji Miladu rozvíjet s dirigentem, který toto její umění dokáže využít. Stejně tak s režisérem, který by zúročil její velký herecký talent. Hebelková navíc tvořila skvělou pěveckou dvojici s Veronikou Rovnou, která v partu Jitky jiskřila zářivým sopránem, takže se v jejich duetech krásně doplňovaly a prolínaly jejich hlasové obory. A s hlasy Hebelkové i Rovné souzněl Martin Javorský mladistvým pevným tenorem, typově přesně odpovídajícím roli Vítka (stejně jako v případě *Braniborů* postavě Junoše).

Bedřich Smetana: Dalibor, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 – Marián Lukáč (Vladislav, král český, foto: Martin Popelář)

Na režijní laxnost při hereckém vedení postav nejvíce doplatil **Marián Lukáč**. Třebaže vládne zvučným barytonem, který dodává Vladislavovi patřičnou závažnost, jeho rychlá, až ledabylá chůze a prázdná operácká gesta v árii *Krásný to cíl, jenž panovníku kyne*, která by si zasloužila měkčí kantilénu, ho připravily o královské charisma.

Pokud [Prodaná nevěsta předchozí večer](#) má potenciál stát se jednou z dominant smetanovského operního kompletu, sošná vyčpělost *Dalibora* tuto inscenaci podstatně handicapuje. Škoda, pěvecké výkony Kateřiny Hebelkové i Veroniky Rovné byly v celkovém kontextu ztvárnění postav Milady a Jitky na našich scénách vynikající – a Martin Javorský je příslibem velkého tenorového talentu.

Bedřich Smetana: Dalibor

Hudební nastudování Robert Jindra, dirigent představení Jiří Habart, režie Martin Otava, scéna Daniel Dvořák, kostýmy Dana Haklová, pohybová spolupráce Jana Tomsová, sbormistr Jurij Galatenko, dramaturgie Juraj Bajús.

Osoby a obsazení: Vladislav, král český – Marián Lukáč, Dalibor, rytíř – Luciano Mastro, Budivoj, velitel hradní stráže – František Zahradníček, Beneš, žalářník – Peter Mikuláš, Vitek – Martin Javorský, Milada, sestra purkrabí ploskovického – Kateřina Hebelková, Jitka, selské děvče na statcích Daliborových – Veronika Rovná, Soudce – Erik Ondruš, Ambrož Chrt z Plzně, děkan pražské kapituly – Jan Rychtář.

Sbor, orchestr a balet NDM.

Národní divadlo moravskoslezské, Dvořákovo divadlo, představení v rámci

Divadlo J. K. Tyla, Velké divadlo, premiéra 22. října 2022.

Národní divadlo moravskoslezské, Dvořákovo divadlo, představení v rámci smetanovského operního cyklu 6. května 2024.